

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра Педагогіки та корекційної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Проф. _____ С.О.Чернецький

“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 3.33 РОБОТА З ГЛИБОКО-РОЗУМОВО ВІДСТАЛИМИ

напрямок підготовки _____

спеціальність 6.010105 Корекційна освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет/центр Психології

(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ – 2015 рік

Робоча програма РОБОТА З ГЛИБОКО-РОЗУМОВО ВІДСТАЛИМИ

для студентів за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта

„16” червня 2015 року- 11 с.

Розробник: Гладуш Віктор Антонович , доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

Протокол від. „ 16 ” червня 2015 року № 17

Зав. кафедри педагогіки та корекційної освіти _____ (Гладуш В.А.)

„ ” _____ 2015 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки
6.010105 Корекційна освіта

Протокол від. “09 ” 06 2015 року № 10

Голова _____ (Гладуш В.А.)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено Вченою радою факультету Психології

Протокол від. “ 30 ” червня 2015 року № 11

Голова _____ (Волков Д.С.)

“ _____ ” _____ 2015 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань 0101 Педагогічні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (к-ть годин)		Семестр	
Загальна кількість годин -81		8-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		14 год.	
		Практичні, семінарські	
		14	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
53 год.			
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1

для заочної форми навчання -

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Мета дисципліни

Мета дисципліни „Робота з глибоко розумово відсталими” полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок з виховання, освіти та адаптації до життя у суспільстві дітей, які мають відхилення в інтелектуальному розвитку, обґрунтуванні шляхів і умов ефективного впливу на їх особистісний розвиток, необхідних для ефективної діяльності педагогів-дефектологів.

2.2 Завдання дисципліни:

- надання студентам знань теоретичних положень теорії і спец методики виховання і навчання глибоко розумово відсталих дітей;
- систематизація способів засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять теорії і спец. методики виховання і навчання глибоко розумово відсталих дітей з особливостями інтелектуального розвитку;
- практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання у спеціальній загальноосвітній школі (школі–інтернаті);
- оволодіння ефективними шляхами впливу на корекцію і розвиток особистості глибоко розумово відсталих дітей;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя-дефектолога.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен

знати:

- специфіку предмета, завдання та методи виховання і навчання глибоко розумово відсталих дітей з особливостями інтелектуального розвитку;
- методи науково-педагогічних досліджень у корекційній освіті;
- рушійні сили і закономірності розвитку особистості глибоко розумово відсталих дітей;
- вікові та індивідуальні особливості розвитку та виховання особистості глибоко розумово відсталих дітей;
- сутність основних напрямів всебічного розвитку особистості глибоко розумово відсталих дітей;
- методи стимулювання учнів до активної роботи над особистим розвитком та самовдосконаленням глибоко розумово відсталих дітей;
- особливості ефективного застосування спеціальних методів виховання глибоко розумово відсталих дітей;
- методи організації навчально-пізнавальної діяльності глибоко розумово відсталих дітей;
- методи навчання і особливості їх використання залежно від розвитку психічних функцій учнів;
- різноманітні форми організації навчально-виховного процесу в спеціальній загальноосвітній школі (школі–інтернаті);
- особливості організації та методики перевірки і обліку успішності у спеціальній загальноосвітній школі (школі–інтернаті);
- систему професійно важливих якостей вчителя-дефектолога.

У результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець повинен **вміти:**

- вивчати індивідуальні психічні особливості глибоко розумово відсталих дітей;
- приймати рішення, передбачувати результат, поєднувати завдання виховання і корекції розвитку особистості з урахуванням її психічних можливостей;
- визначати за зовнішніми прикметами і вчинками дітей зміни в їх психічному стані, розуміти їх поведінку в конкретних життєвих ситуаціях;
- застосовувати методи і засоби корекційно-виховної роботи для досягнення учнями найкращих успіхів в умовах диференціації;
- вибирати найраціональніші види навчальної роботи для всіх і кожного;
- самоаналізувати педагогічні дії;

- розробляти систему управління вихованцями в залежності від мети виховання, інтересів, волі, бажань, психічних можливостей дітей;
- поєднувати цілі дітей і цілі виховання, враховувати взаємовідношення, особисті симпатії і антипатії учнів в ході педагогічного процесу;
- дотримуватись в своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особистість дитини з важкою розумовою відсталістю

Тема 1 Психолого-педагогічні характеристики дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.

Тема 2. Підходи до розробки педагогічного забезпечення роботи з особами, які мають помірний та тяжкий ступінь розумової відсталості.

Тема 3. Особливості психічного розвитку дошкільників з важкою розумовою відсталістю.

Тема 4. Особливості пізнавальної діяльності дитини молодшого шкільного віку з важкою розумовою відсталістю.

Змістовий модуль 2. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями.

Тема 5. Зміст і організація психолого-педагогічного вивчення дітей з важкою розумовою відсталістю

Тема 6. Практична спрямованість навчально-виховної роботи з дітьми, що мають помірну та тяжку розумову відсталість

Тема 7. Соціалізація дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.

Тема 8. Формування просторових уявлень, як засіб адаптації дитини з помірною та тяжкою розумовою відсталістю до життя в суспільство..

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л-	П	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Особистість дитини з важкою розумовою відсталістю												
Тема.1 Психолого-педагогічні характеристики дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.	10	2	2	-		6						
Тема 2. Підходи до розробки педагогічного забезпечення роботи з особами, які мають помірний та тяжкий ступінь зумової	10	2	2			6						

відсталості.													
Тема 3. Особливості психічного розвитку дошкільників з важкою розумовою відсталістю	11	2	2			7							
Тема 4. Особливості пізнавальної діяльності дитини молодшого шкільного віку з важкою розумовою відсталістю.	9	1	1			7							
Разом за змістовим модулем 1	40	7	7			26							
Змістовий модуль 2. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями.													
Тема 5. Зміст і організація психолого-педагогічного вивчення дітей з важкою розумовою відсталістю	11	2	2			7							
Тема 6. Зміст і організація психолого-педагогічного вивчення дітей з важкою розумовою відсталістю	11	2	2			7							
Тема 7. Соціалізація дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.	11	2	2			7							
Тема 8. Формування просторових уявлень, як засіб адаптації дитини з помірною та тяжкою розумовою відсталістю до життя в суспільстві.	8	1	1			6							
Разом за змістовим модулем 2	41	7	7			27							
Усього годин	81	14	14			53							

**5. Теми семінарських занять
не передбачено**

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Особистість дитини з важкою розумовою відсталістю		
1	Психолого-педагогічна характеристика осіб з різним ступенем розумового розвитку: психологічні особливості, можливості навчання та розвитку.	2
2	Етапи педагогічного вивчення дитини з важкою розумовою відсталістю.	2
3	Програма психолого-педагогічного вивчення дітей з важкою розумовою відсталістю в процесі корекційно-виховної роботи.	2
4	Загальні рекомендації щодо виховання соціальної поведінки осіб з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.	2
Змістовий модуль 2. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями.		
1	Генезис змісту освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	2
2	Нормативна база яка регулює правові основи соціальної, психологічної, педагогічної підтримки та допомоги дітям з особливостями психофізичного розвитку.	2
3	Методика організації пізнавальної діяльності дітей з метою накопичення просторових уявлень.	1
4	Організація ігрової діяльності при засвоєнні математичних понять.	1
	Усього годин	14

7. Теми лабораторних занять не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види роботи
Змістовий модуль 1. Особистість дитини з важкою розумовою відсталістю			
1	Трудове виховання та навчання помірно тяжко розумово відсталих дітей	7	Конспект
2	Організація та зміст навчально-виховної роботи у початкових класах для дітей з помірною розумовою відсталістю.	7	Доповідь
3	Формування санітарно-гігієнічних навичок, самообслуговування.	6	Тези
4	Образотворча діяльність. Соціально-побутове орієнтування.	6	Таблиця
Змістовий модуль 2. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями.			
1	Педагогічні вимоги до виховного процесу у дітей з розумовою відсталістю.	6	Тези
2	Особливості поведінки осіб з помірною та тяжкою розумовою відсталістю.	7	Конспект
3	Розвиток здатності орієнтуватися в соціальних відносинах та уміння включатися в них.	7	Письмова робота
4	Розвиток здатності пізнавати себе, уміння піклуватися про себе.	7	Ессе
	Разом	53	

9. Індивідуальні завдання Не передбачені

10. Методи навчання

Словесні (лекція, бесіди, дискусії, інструктажі);
Наочні (демонстрація, ілюстрація);
Практичні (самостійна робота, індивідуальна робота);
Проблемні (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне); **Інтерактивні**
 (евристична бесіда, проблемна лекція, лекція-презентація, ділова гра, мозковий штурм, сензитивний та комунікативний тренінг, методи з використанням мультимедійних технологій та ін.)

11. Методи контролю

Практична контрольна перевірка (синтезована – узагальнена перевірка знань, умінь, навичок; ймовірна – перевірка всієї системи знань);
Тестовий метод;
Програмований метод;
Підсумковий (екзамен проводиться методами письмової роботи, бесіди, практичної роботи, лабораторної роботи);
Взаємоконтроль; Самоконтроль; Самооцінка.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Сумма
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* оцінка F виставляється тільки за результатами складання заборгованості комісії

13. Методичне забезпечення

1. опорний конспект лекцій, спеціальна літератури, практичний посібник, нормативні документи: Закон України, тощо.....

14. Рекомендована література

Базова

1. Катаева А.А., Стребелева Е.А. Дошкільна олигофренопедагогіка. – М.: Гуманіт.изд.центр. ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
2. Коломинський Н.Л. Розвиток особистості учасників допоміжної школи. – К.: Радянська школа, 1978. – 88 с.
3. Кравченко Р.І. Соціальна робота з розумово відсталими людьми. – К., 2001.
4. Кузьмицька М.І. Підготовка к практичеської життя олигофренов в степені імбецильності (бытовая и социальная адаптация) // Дефектологія. – 1977. - №5. – С. 89-90.
5. Лапошина Э.В. Особенности ознакомлення умственно отсталых дошкольников с некоторыми предметами ближайшего окружения // Дефектологія. 1991. - №6. – С.72-77.
6. Лурье Н.Б. Воспитание глубоко умственно отсталого ребенка в семье. – М., 1972.
7. Маллер А.Р., Цикото Г.В. Обучение, воспитание и трудовая подготовка дьтей с глубокими нарушениями интеллекта. – М.: Педагогіка, 1988. – 129 с.
8. Малер А.Р. Социально-трудова адаптация глубоко умственно отсталых детей. – М., 1990.
9. Певзнер М.С. Дети-олигофрены.– М.: Изд-во АПН РСФСР, 1969–486 с.
10. Петрова В.Г. Развитие речи учащихся вспомогательной школы. – М.: Педагогіка, 1977. – 200 с.
11. Петрова В.Г., Белякова И.В. Психология умственно отсталого школьника. – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
12. Рубинштейн С.Я Психология умственно отсталого школьника. – М.: Академія, 2002. – 160с.
13. Синев В.Н. Коррекционная направленность учебно-воспитательного процесса вспомогательной школы // Введение в историю олигофренопедагогіки / Под ред. А.И. Капустина. – Донецк: Лебедь, 1966. – С.10-20.
14. Специальная психология / Под ред. В.И. Лубовського, Т.В. Розановой, Л.И. Солнцевой. – М.: Академія, 2005. – 464 с.
15. Хохліна О.П. Підготовка розумово відсталої дитини до навчання в школі // Підготовка до школи дітей з особливими потребами в умовах сім'ї: поради батькам. – К.: Наук. Світ, 2005. – С. 163-184.
16. Хохліна О.П. Розумово відстала дитина // Діти з особливими потребами: Поради Батькам. – К., 2004. – С. 151-169.
17. Цикото Г.В. Об интеллектуальном развитии детей-имбецилов // Дефектологія, 1979. - №1.
18. Шипицына Л.М., Иванов Е.С., Асикритов В.Н. Социально-трудова реабілітація и адаптация детей с глубокими нарушениями интеллекта. – СПб.: Образование, 1966.
19. Шипицына Л.М. Развитие навыков общения у детей с умеренной и тяжелой умственной отсталостью. – СПб., 2004.
20. Юдилевич Я.Г. Учет индивидуальных особенностей олигофренов-имбецилов в коррекционно-воспитательной работе. // Дефектологи. – 1981. - №3. – с. 51-57.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.

4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.

15. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Кафедра педагогіки та корекційної освіти

Дисципліна: „ Робота з глибоко розумово відсталими ”

Академічна група: ДК - 12 – 1,2

Навчальний рік: 2015-2016

Семестр: 8-й

Елементи контролю за 1 модулем: (100 балів)

Елементи контролю за 1 змістовим модулем: (50 балів)

1. Відвідування лекційних занять з урахуванням конспектування лекцій.
Максимальна кількість – 6 балів.
2. Виступ на практичних заняттях (Т. 1-4) — 5,5 балів.
Максимальна кількість балів – 22 бали.
3. Виконання завдань самостійної роботи (Т1-4)-5,5 бала.
Максимальна кількість балів – 22 бали.

Елементи контролю за 2 змістовим модулем: (50 балів)

1. Відвідування лекційних занять з урахуванням конспектування лекцій –1б.
Максимальна кількість – 6 балів.
2. Виступ на практичних заняттях (Т. 1-4) — 5,5 бала.
Максимальна кількість балів –22 бали.
3. Виконання завдань самостійної роботи (Т1-4)-5,5 бала.
Максимальна кількість балів – 22 бали.

Термін складання: **14-й** тиждень.

Термін перескладання: **15-й** тиждень.

Доктор пед. наук, професор

В.А. Гладуш

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти
від 16 червня 2015р., протокол №17

Завідувач кафедри

педагогіки та корекційної освіти _____

В.А. Гладуш